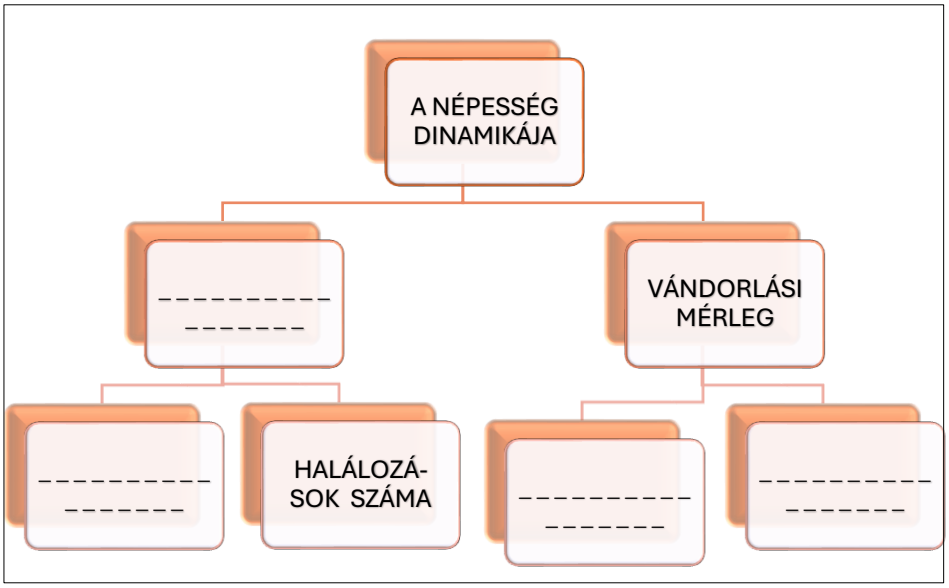
I. NÉPESEDÉSI FOLYAMATOK

a) Az alábbi ábra modellezi a népesség dinamikájának tényezőrendszerét**. Írd be az alakzatokba azokat az elemeket, amelyek befolyásolják egy ország népességszámának változását!**

2 pontból	

b) Igaz, vagy hamis? Válaszaidat („I” vagy „H”) írd az állítás mögötti négyzetbe!

1.	A Föld lakosságszáma 1800 és 1805 között érte el először az 1 milliárdot.	
2.	A népesség növekedése a 19. század közepén gyorsult fel jelentős mértékben.	
3.	A mezőgazdasági (neolit) forradalom idején becslések szerint mintegy 5,3 millió ember élhetett a Földön.	
4.	A 20. század során több mint kétszeresére duzzadt az emberiség létszáma.	
5.	Napjainkban minden 1000 újszülött közül hozzávetőlegesen 400 Ázsiában születik.	
6.	Napjainkban a világ nyolc legnépesebb országából négy ázsiai.	
7.	Európa világnépességen belüli aránya 1950 és 2022 között kevesebb, mint felére csökkent.	
8.	A demográfiai átmenet második szakaszában a népességnövekedést az évről évre növekvő születési aránya okozta.	
9.	A demográfiai átmenet harmadik szakaszában , csökken a lakosság átlagos életkora.	
10.	2024-ben India a demográfiai átmenet harmadik szakaszában volt.	
11.	Az első fogyó népességű országok a 20. század utolsó évtizedében jelentek meg a fejlett országok között.	
12.	2000 és 2022 között a világ minden országában a születési arány értéke csökkenő tendenciát mutat	

12 pontból	

II. MENNYISÉGI ÖSSZEHASONLÍTÁS

Döntsd el az alábbi, 2022. évi népességföldrajzi értékek nagyságrendi viszonyát! A választási lehetőségek: **A**, ha „a” nagyobb, mint „b”; **B**, ha „b” nagyobb, mint „a”; **C**, ha „a” és „b” egyenlő. Válaszaidat írd a jobboldali négyzetekbe!

1.	a. Az Amerikai Egyesült Államok lakossága b. Indonézia lakossága	
2.	a. Németország lakossága b. Törökország lakossága	
3.	a. Japán népsűrűsége b. India népsűrűsége	
4.	a. Belgium népsűrűsége b. Hollandia népsűrűsége	
5.	a. A születési arány értéke Máltában b. A születési arány értéke Finnországban	
6.	a. A születési arány értéke Csádban b. A születési arány értéke Egyiptomban	
7.	a. Termékenységi ráta Szomáliában b. Termékenységi ráta Kenyában	
8.	a. Természetes szaporodás Kanadában b. Természetes szaporodás Izlandon	
9.	a. A természetes fogyás értéke Bulgáriában b. A természetes fogyás értéke Görögországban	
10.	a. Niger városi lakossága az ország teljes lakosságához viszonyítva b. Nigéria városi lakossága az ország teljes lakosságához viszonyítva	
11.	a. Monaco városi lakosságának aránya b. Kuvait városi lakosságának aránya	
12.	a. ASEAN országok összlakossága b. BRICS országok összlakossága	

12 pontból	

III. A NÉPESSÉG DINAMIKÁJA SZÁMOK TÜKRÉBEN

A Világbank adatbázisában Kék-, Sárga- és Pirosország az alábbi adatokkal jelenik meg:

a) Számold ki az üres mezők értékeit és írd azokat a megfelelő cellákba!

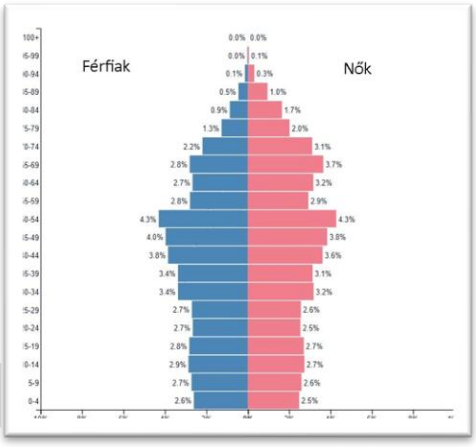
2021.	Születési arány értéke ‰	Halálozási arány értéke ‰	Természetes szaporodás értéke ‰
KÉK	**10,1**	**17,4**	
SÁRGA		**12,5**	**30,8**
PIROS	**16,8**		**10,1**

2022.	Születési arány értéke ‰	Halálozási arány értéke ‰	Természetes szaporodás értéke ‰
KÉK		**14,3**	**-4,7**
SÁRGA	**43,1**		**30,9**
PIROS		**4,9**	**11,6**

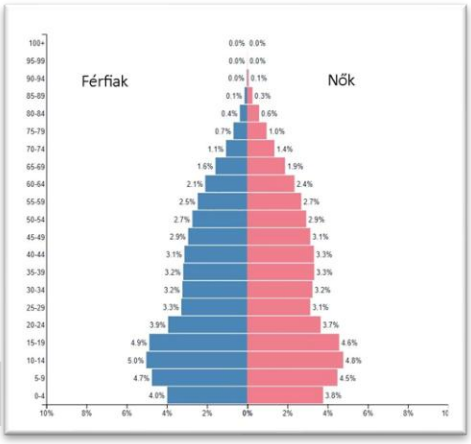
3 pontból	

b) Az alábbi korfák közül három a tárgyalt országok népességszerkezetét mutatja 2022-ben. Írd a táblázatba a megfeleléseket! (Figyelem! Egyik nem társítható a táblázatokban tárgyalt országokhoz.)

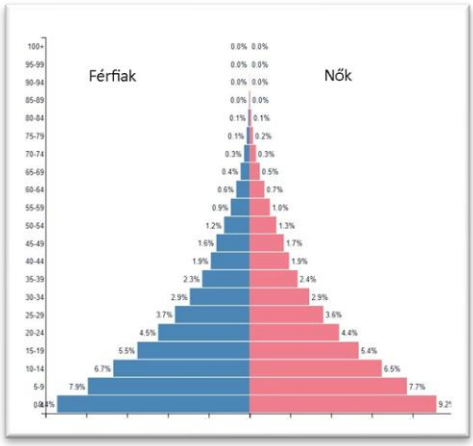
1.

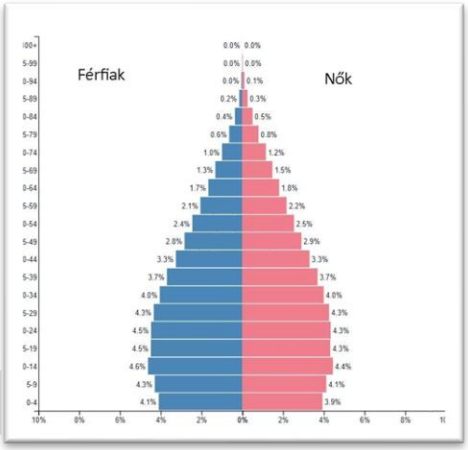
2.

3.

4.

c) A demográfiai átmenet melyik szakaszában voltak 2022-ben ezek az országok? Írd a táblázatba a válaszaidat!

d) Tudva azt, hogy mindhárom ország lakossága 15 és 20 millió fő közötti, az alább felsoroltak közül melyik felel meg a színekkel jelölt országoknak?

Ecuador, Venezuela, Románia, Andorra, Csád, Columbia és Moldova Köztársaság

További alpontok válaszai	Kékország	Sárgaország	Pirosország	Értékelés	
b)				**3 pontból**	
C)				**1,5 pontból**	
d)				**1,5 pontból**	

IV. <u>ÁLLAMOK, NEMZETEK SOKSZÍNŰSÉGE –</u> Feleletválasztós feladat 1-1 helyes válasszal

A „Valeriepieris-kör egy internetes cunamit okozott 2013-ban: e körön belül él a Föld lakosságának a többsége. Ezen a megállapításon túlmenően viszont, az önkényesen elhatárolt területen a földrajzi elemek szélsőséges szórást mutatnak. A **megszámozott államok** népesség- és politikai földrajzi jellemzőire vonatkozó helyes válaszok* betűjelét írt a feladat végén található rácsba!

**A Világbank 2022. évi adatai alapján*

1. Hányas szám jelöli azt az országot, amelynek a népsűrűsége 20 fő/km²?

a. 3-as. b. 4-es. c. 5-ös. d. 10-es.

2. Hányas szám jelöli azt az országot, amelynek a népsűrűsége 8272 fő/km²?

a. 17-es. b. 6-os. c. 18-as d. 2-es.

3. 2022. óta ezekben az országokban a születési arány értéke 8 ‰ alatti.

a. A 9-es, a 17-es és a 18-as számúakban.
b. A 8-as, a 17-es és a 18-as számúakban.
c. A 8-as, 9-es és 18-as számúakban.
d. A 8-as, a 14-es és a 18-as számúakban.

4. Mi a közös az 5-ös, 9-es, 11-es és a 13-as számmal jelölt államokban?

a. Mind a négy unitárius (központosított) állam.
b. Parlamentáris köztársaságok
c. Parlamentáris, vagy alkotmányos monarchiák
d. Mind a négy föderatív állam.

5. Mi a közös a 8-as, 10-es és 12-es számmal jelölt államokban?

a. Elnöki köztársaságok b. Pártállamok c. Abszolút monarchiák d. Félelnöki köztársaságok

6. Negatív természetes szaporodási értéket jegyeznek

a. a 11-es és 14-es számú országok.
b. az 1-es és 2-es számú országok.
c. a 8-as és 17-es számú országok.
d. a 8-as és 18-as számú országok.

7. Az 1-es, 6-os és 14-es államokban közös az, hogy

a. lakosaik többsége szunnita muzulmán.
b. legmagasabb születési arányt jegyzik.
c. a legnagyobb értékű természetes szaporodást jegyzik.
d. az indoeurópai nyelvcsaládba tartozó hivatalos nyelvük van.

8. Többségi lakossága katolikus.

a. a 17-es számú országé
b. a 18-as számú országé
c. a 16-os számú országé
d. 8-as számú országé

9. A 13-as, 14-es, 15-ös és 16-os országok többségi lakosságának anyanyelve

a. a kínai-tibeti nyelvcsaládba tartozik.
b. az indiai-iráni nyelvcsaládba tartozik.
c. az ausztronéz nyelvcsaládba tartozik.
d. a dravida nyelvcsaládba tartozik.

10. Hányas szám jelöli a térképvázlaton a világ legnagyobb iszlám lakosságú országát?

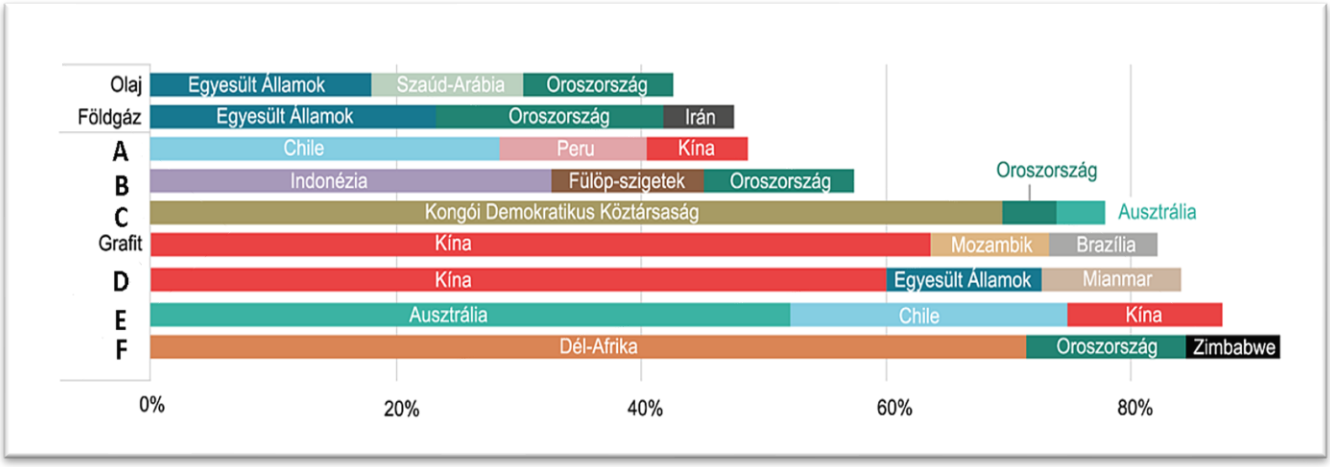
a. Az 1-es.
b. A 2-es.
c. A 6-os.
d. A 14-es.

	1.	*2.*	*3.*	*4.*	*5.*	*6.*	*7.*	*8.*	*9.*	*10.*
Válaszod:										

10 pontból	

V. EROFORRÁSOK - KITERMELŐK

Az alábbi grafikus ábrázolás bizonyos, a zöld átálláshoz szükséges ásványi anyagok három legnagyobb kitermelőjét és részesedésüket mutatja az össztermelésből. Válogasd ki a felsorolásból és társítsd a betűkkel ezeknek az anyagoknak a sorszámát! (Figyelem! Nem minden altalajkincs kitermelőit ábrázolták.)

1 – lítium, **2** – nikkel, **3** – bauxit, **4** – arany, **5** – mangán, **6** – platina, **7** – ritkaföldfémek, **8** – kobalt, **9** – réz.

	A	B	C	D	E	F
Társításod:						

6 pontból	

VI. BEFEJEZETLEN TÉRKÉPEK

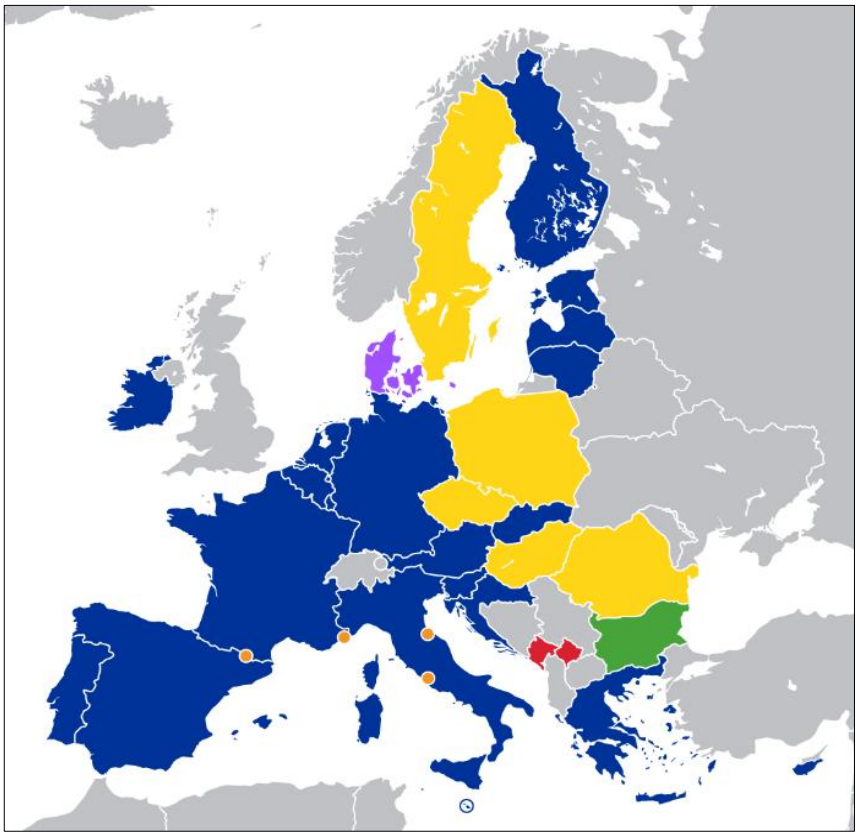
Szerkesztési hiba miatt az alábbi, „**A**” és „**B**” térképvázlatok jelmagyarázata összekuszálódott, címük kitörlődött.

a) Válogasd szét a felsorolásból a jelmagyarázatában szereplő jelentéseket és a számukat a jelmagyarázatban nekik megfelelő szín mellé írd be!

b) Állapítsd meg, és írd alájuk a térképvázlatok címét!

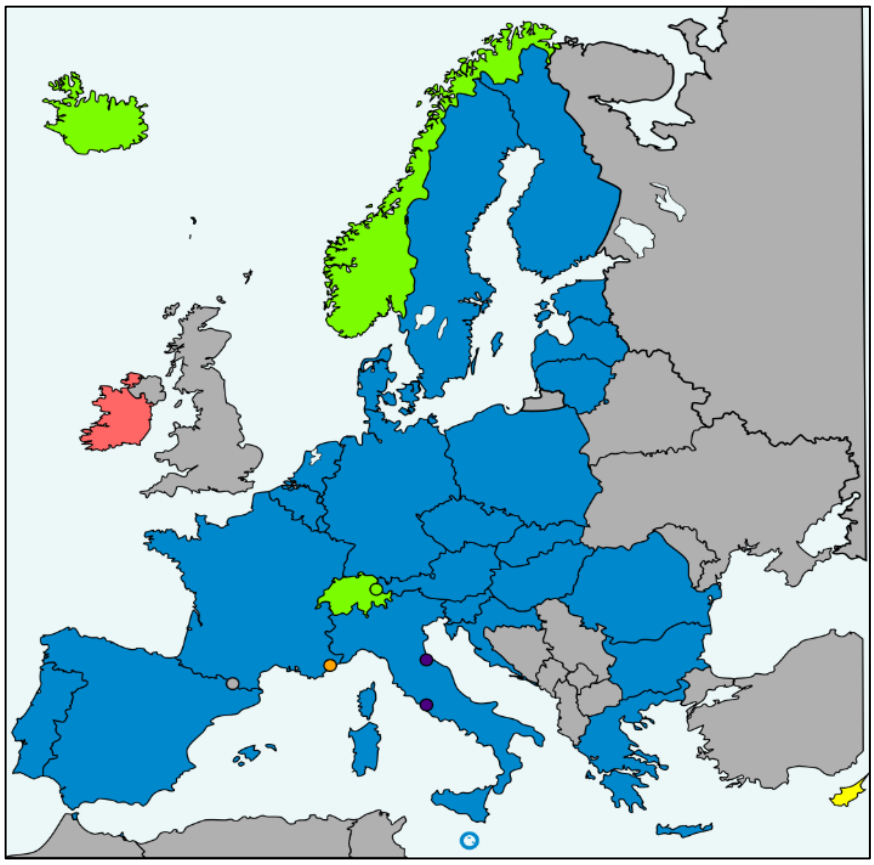
Összekeveredett jelentések:

1. Nem EU tagállamok, nyitott határokkal
2. EU tag, amelynek az egyezmény csak részleges jogokat biztosít
3. A valutát monetáris szerződéssel használó nem EU tagok
4. A valutát egyoldalúan használó nem EU tagállamok
5. A valutát hivatalos pénznemként használó EU tagállamok
6. Az európai árfolyam-mechanizmus tagja, nem tervezi a valuta bevezetését
7. Nem EU tagállam, *de facto* tag, az egyezményt alkalmazó állam
8. Az egyezményt aláíró és alkalmazó EU tagállamok
9. EU államok, amelyek szerződtek az euró bevezetésére, de nem tagjai az európai árfolyam-mechanizmusnak
10. Az európai árfolyam-mechanizmus tagja, esélyes a valuta bevezetésére
11. Az egyezményből kimaradó, csak rendőri együttműködésben részt vevő EU tag
12. Az egyezményt aláíró és alkalmazó nem EU-tagállamok

	Jelentés **száma** az „A” térképen.

„A” térképvázlat címe: _

	Jelentés **száma** az „A” térképen.

„B” térképvázlat címe: _

14 pontból	

VII. VÁROSI FOLYAMATOK

Az alábbi híradások az urbanizáció különböző vonatkozásairól számolnak be. Kizárólag az újságcikkrészletekben megemlített településeket véve figyelembe, döntsd el, hogy a felsoroltak közül mely folyamatról / folyamatokról van szó! (Néhány esetben többféle urbanizációs jelenséget is lehet azonosítani.) Válaszaid betűjeleit írd a rácsba!

A – városiasodás
B – városodás
C – szuburbanizáció
D – dezurbanizáció
E – konurbációvá fejlődés
F – szatellitvárossá alakulás

	1.	**2.**	**3.**	**4.**	**5.**	**6.**	**7.**	**8.**	**9.**	**10.**
Válaszod:										

5 pontból	

1.

MAGYAR NARANCS

A lóvé tett város, Budaörs

Az ország legfejlettebb, Budapesttel összenőtt települése az áthaladó autós felöl nézve immár hatalmasra duzzadt falu. A domboldalak viszont jómódú kertvárost sejtetnek. Tízezres nagyságrendben fordulnak meg napontaemberek a közel harmincezer lakosú kisváros területén. Reggel kiürül, napközben kietlen, délutánra újból megtelik élettel.

2.

Maros megye legolvasottabb n

NÉ

Egészségügy terápiás központ kiépítésére bocsátották ki az építkezési engedélyeket Jedden

Marosvásárhely keleti szomszédságában, Jedden fog

3.

2023. január 21.

Székelyhon

Csökkenő városi lakosság?

Az utóbbi tíz év demográfiai változásai a 2022. évi népszámlálás tükrében

Míg Csíkszereda lakossága a természetes fogyás értékénél jóval nagyobb arányban csökkent, addig a közvetlen szomszédságában százalékos arányban és abszolút értékben is nőtt két község lakossága: Csíkszentléleké megyei viszonylatban is a leginkább (+22,94%, +461 fő); a községet egy másik, Csíkszereda melletti település, Csíkpálfalva követi a sorban (+12,34%, +226 fő).

4.

ékelyhon

A nagyközönség előtt is nyitott a csíkkarcfalvi Orvosi és Metodikai Központ

Műjégpálya és orvosi metodikai központ létesült Csíkkarcfalván.

5.

IFRA

Az Afrika kutató francia civilszervezet becslései szerint 2006 és 2021 között Nairobi és egyben Afrika legnagyobb nyomornegyede, Kibera lakossága az ingázó idénymunkásokat leszámítva is évi 17%-kal nőtt.

6.

Immár nem elveszett kontinens

Rio de Janeiro legnagyobb nyomornegyede a Santa Marta favela turistaatrakció lett. Színes falú, apró lakásaiban legfennebb 3 gyerek él családonként. Sok kunyhót úgy építettek egybe, hogy fürdőszobákat és vendégszobákat alakítottak ki a szenzációéhes turistáknak. Emlék a hullámpala, a hulladékfa. Ezeket a házakat téglából, betonszerkezettel építette újjá két – immár helyben született brazil nemzedék.

7.

Afrika leggyorsabban növekedő városa

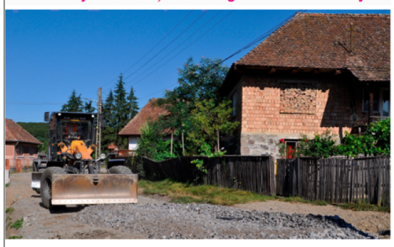
1991-től a megtervezett fővárosból, Abujából kormányozzák Nigériát. Előterében Gwagwalada lakossága az azóta eltelt harminc év alatt 48 ezer főről 537 ezerre nőtt. A nigériai kormány nagy erőkkel igyekszik legalább az úthálózatot bővíteni, mielőtt az új főváros köré ugyanolyan nyomornegyed nőne, mint amely elől az államigazgatást Lagosból kiszervezték.

8.

NEPÚJSÁG

Hiteles tájékoztatás, közösségformáló vélemények

Sikeresen pályázott Székelyhodos község polgármesteri hivatala az Anghel Saligny programra, így a 11 millió lejes támogatásnak köszönhetően 3,3 km utcát aszfaltozhatnak le.

9.

PÚJSÁG

atás, közösségformáló vélemények

Felsőfokú oktatási campus és bevásárlóközpont épült az utóbbi két évtizedben Koronkán, Marosvásárhely délkeleti kijáratánál. A városi buszvonalak kiterjesztésével az új létesítményekig tehermentesült a korábbi csúcsidős forgalom is.

10.

Háromszék

Irodaházak Brassóból

A „SEPSI PARK" Sepsiszentgyörgy zöldmezős beruházása újabb logisztikai beruházással bővül. A brassói vállalkozói csoport azért döntött a vállalkozás szentgyörgyre telepítése mellett, mert a brassói ingatlanárak nem tették volna lehetővé a gazdaságos fejlesztést.

VIII. SELIN KAYA LÉGIUTAS KÍSÉRŐ EGY ÚTJA

Olvasd el az útleírást, majd válaszolj a kérdésekre!

„Selin földrajz és angol nyelv szakon végezte az egyetemi tanulmányait szülővárosában, amely hazájának legnagyobb lakosságú városa és az egyetlen metropolisz a világon, amely két kontinensen fekszik. (1) Selin büszke a több mint 2500 éves multú városra, hiszen az az ókortól fogva fontos kereskedelmi, politikai és vallási központ. Jelentős hajóforgalmú tengerszoros partjain helyezkedik el (2), így kultúrák keveredésének helye, napjainkban pedig fontos turisztikai célpont is (3). A Föld minden tájáról érkező emberek tömege, a sok nyelv, amelyet hallott, gyermekkorától elbűvölte Selint, aki korán elhatározta, hogy légiutas kísérő lesz.

A TK800 jelölésű járat Selin szülővárosának nemzetközi repteréről indult nyugat-délnyugat irányba. Egy hosszú (11 órás) szakaszt, egy technikai leszállást, és egy második rövid, (1 órás) szakaszt foglalt magába ez az út.

Az út első két órája alatt a felhők alól alig látszott ki a többnyire tengeri felszín (4). 1700 km megtétele után viszont, a menetirány szerinti baloldali kontinens (5) északnyugati partvidékén kitisztult az égbolt. Szinte kitapinthatóvá vált egy lenyűgöző, Alpokhoz hasonló hegylánc számos vádival a déli lejtőin (6). Az utasok e hegyláncot teljes hosszúságában megcsodálhatták: a keleti végpontjától annak délnyugati gerincéig fölötte repült a gép. (7)

A szárazföldet maguk mögött hagyva, szintén a baloldali ablakokból, nemsokára apró szigetek csoportját pillantották meg a távolban. A szigetcsoport fő szigete, Tenerife fölött kis felhősapka jelezte egy magas vulkán csúcsát. (8) Ezután Selin és munkatársai a célországok gasztronómiai specialitásait szolgálták fel az utasoknak: kétféle krémesen sűrű levest szárnyashússal. Az ajiaco meg a sancocho ízvilága ugyan különböző, de két, keményítőben gazdag alapanyaguk ugyanaz. A felhasznált termesztett növények a megcélzott kontinens legfontosabb hegyláncának lejtőiről és medencéiből (9) terjedt el az egész Földön, olyannyira, hogy ma már a mérsékelt övezet legfontosabb növénykultúrái közé tartoznak. (10)

A járat helyi idő szerint 15:00-kor közelítette meg azt a magasan fekvő hegyközi medencét, amelyben először landolt a gép. Az „El Dorado" nevű reptér a világon a negyedik legmagasabban fekvő, 7,7 millió lakost tömörítő fővárosi agglomeráció légikikötője. (11)

A második főváros, amely a járat végső úticélja volt, az előzővel egyazon időzónában fekszik. Helyi idő szerint tehát 16:15 órakor landolt a repülőgép a Tocumen Nemzetközi reptéren, ahol nagyon tarka utastömeg járt-kelt. Mandarin nyelven, angolul, németül és oroszul beszélők is tartottak a „Letelepedők" felirattal jelzett irodák felé. Ez az ország ugyanis bevándorlástámogató politikát folytat és rendkívül alacsony adókkal igyekszik vállalkozókat és vállalatokat letelepíteni. Bár kicsi ország, a nemzetközi tengeri szállítás terén globális jelentőségű. Ilyen szempontból Selin szülővárosához hasonló a földrajzi fekvése, óceánokat összekötő csatornája viszont nem természetes, hanem mesterséges hajóút. (12)

(1) Milyen nemzetiségű és legnagyobb valószínűséggel milyen vallású Selin Kaya?

_ _ _ _

(6) Mi e hegylánc neve? _

(7) Melyik az a három ország, amely osztozik e hegylánc területén?

_ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _

3. . . . . .

4. . . . . .

5. . . . . .

6. . . . . .

7. . . . . .

8. . . . . .

8 pontból	